

Sygn. akt **IC 1156/13**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Bożena Chłopecka</i>
Protokolant:	<i>protokolant sądowy Karolina Ostasiuk</i>

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **P. D.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. w W.**

o zapłatę

orzeka:

I. zasądza od Banku (...) S.A. w W. na rzecz P. D. kwotę 3.550.000 zł. (trzy miliony pięćset pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2012r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od Banku (...) S.A. w W. na rzecz P. D. kwotę 12.217 zł (dwanaście tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł. (siedem tysięcy dwieście złotych),

III. nakazuje pobranie od Banku (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 95.000 zł. (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z tytułu opłaty od pozwu.

Sygn. akt IC 1156/13

UZASADNIENIE

30 września 2013r. powód P. D. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwany Bank (...) S.A. w W. ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 3.550.000 zł. z odsetkami od dnia 27 września 2012r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że 18 września 2012r. zawarł z E. H. umowę cesji, której przedmiotem było przeniesienie wyemitowanych 26 września 2011r. przez pozwanego Bank bankowych papierów wartościowych serii (...) o numerach od 001 do 7000, o łącznej wartości nominalnej (cenie wykupu) 7.000.000 zł., których data wykupu została określona na 26 września 2012r. Bank został poinformowany o zawartej umowie cesji 19 września 2012r., jednakże po dniu wykupu w/w bankowych papierów wartościowych nie wypłacił powodowi należności z tego tytułu.

Nakaz zapłaty nie został wydany.

Pozwany Bank (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że:

- 1) powiadomienie pozwanego o cesji wierzytelności nastąpiło po wymaganym terminie t.j. po 18 września 2012r., co wykluczało skuteczność cesji,
- 2) umowa cesji ma charakter pozorny,
- 3) umowa cesji jest nieważna, jako sprzeczna z prawem i zasadami współżycia społecznego, dokonana w celu uszczuplenia należności podatkowych cedenta, z pełną świadomością po stronie cesjonariusza.

Pozwany wskazał, że 6 września 2012r. wpłynęło do pozwanego banku zawiadomienie z Urzędu Skarbowego W.dotyczące zajęcia wierzytelności E. H. na podstawie tytułu wykonawczego nr (...) na kwotę 3.331.101 zł. Ponieważ E. H. wiedział o grożącej mu egzekucji należności podatkowych, podjął działania zmierzające do usunięcia spod w/w egzekucji swojego majątku w postaci wierzytelności wobec pozwanego banku i zawarł z powodem umowę cesji, która zdaniem pozwanego była czynnością pozorną. Ponadto pozwany wskazał, że umowa cesji jest nieważna, gdyż została dokonana w celu ucieczki z majątkiem, zmierzającej do zniweczenia zaspokojenia należności podatkowej (k-140-150).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z E. H. umowę sprzedaży wyemitowanych 26 września 2011r. bankowych papierów wartościowych serii (...) o numerach od 001 do 7000, o łącznej wartości nominalnej (cennie wykupu) 7.000.000 zł., których data wykupu została określona na 26 września 2012r. (bezsporne).

6 września 2012r. wpłynęło do pozwanego banku zawiadomienie z Urzędu Skarbowego W.dotyczące zajęcia wierzytelności E. H. na podstawie tytułu wykonawczego nr (...)na kwotę 3.331.101 zł. (k-151-152).

18 września 2012r. E. H. zawarł z powodem P. D. umowę cesji, której przedmiotem były prawa do wskazanych powyżej bankowych papierów wartościowych (k-76-77). 19 września 2012r. strony umowy cesji dyspozycją przeniesienia praw z bankowych papierów wartościowych zawiadomiły pozwany bank o zawarciu umowy cesji, a tym samym zmiany osoby uprawnionej z tytułu bankowych papierów wartościowych (k-79, k-302 nagranie zeznania świadka J. H., J. S., k-316 nagranie – zeznanie świadka E. H., K. H., k-279,322 przesłuchanie powoda).

Powód P. D. i E. H. zaangażowani byli we wspólne przedsięwzięcia gospodarcze. Umowa cesji wskazywała, że 10 września 2012r. pomiędzy cesjonariuszem a (...) sp. jawna zawarte zostało porozumienie dotyczące zobowiązań posiadanych przez spółkę. Strony łączyła zawarta 19 kwietnia 2012r. umowa zabezpieczenia odpowiedzialności wspólników spółki oraz spółki pod firmą (...) sp. jawna za transakcje związane z udziałem i wiodącą rolą (...) sp. jawna (k-225-228).

Pozwany nie uznał zawartej między powodem a E. H. umowy cesji i 26 września 2012r. pozwany Bank (...) S.A. wypłacił na rzecz E. H. kwotę 3.450.000 zł. z tytułu w/w bankowych papierów wartościowych. Kwota ta została przekazana przez E. H. powodowi (k-158). Pozostała kwota t.j. 3.331.101 zł. została wypłacona Urzędowi Skarbowemu W., wobec zajęcia tej wierzytelności wobec banku na podstawie tytułu wykonawczego nr(...). Powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę pozostałej części należności z tytułu wykupu bankowych papierów wartościowych. W piśmie z 17 października 2012r. pozwany odmówił wypłaty pozostałej kwoty z tytułu wykupu bankowych papierów wartościowych. Także wezwanie pozwanego do zawarcia ugody z dnia 31 stycznia 2013r. nie przyniosło efektu (k-81).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy o zeznania świadków J. H., J. S., E. H., K. H. oraz przesłuchanie powoda.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, co następuje.

Powództwo jest zasadne w całości. Zarzuty podniesione przez pozwany bank nie znalazły uzasadnienia.

Pozwany bank zarzucał powodowi przekroczenie terminu do zawiadomienia pozwanego o cesji wierzytelności. Zgodnie z punktem 6.3 i 6.4 Ogólnych warunków emisji bankowych papierów wartościowych pozwanego banku, do przeniesienia praw z bankowych papierów wartościowych wymagane jest zawarcie umowy i zawiadomienie banku. Przeniesienie praw z bankowych papierów wartościowych następuje w momencie dokonania przez emitenta odpowiedniego zapisu na rachunku bankowych papierów wartościowych posiadacza. Zgodnie z art. 2 Ogólnych warunków emisji bankowych papierów wartościowych, dniem ustalenia prawa do świadczeń jest koniec dnia roboczego przypadającego na pięć dni roboczych przed dniem wymagalności każdego ze świadczeń z bankowych papierów wartościowych, w którym zostaje określony stan posiadania bankowych papierów wartościowych, w celu ustalenia podmiotów oraz osób uprawnionych do otrzymania świadczeń z tytułu bankowych papierów wartościowych. W niniejszej sprawie skuteczne poinformowanie emitenta o zmianie posiadacza uprawnionego z bankowych papierów wartościowych powinno nastąpić najpóźniej w dniu przypadającym na pięć dni roboczych przed 26 września 2012r., a więc 19 września 2012r. (22 i 23 września 2012r. były dniami wolnymi od pracy). Termin ten został zachowany przez E. H. posiadacza bankowych papierów wartościowych.

Pozwany powoływał się także na pozorność umowy cesji oraz na jej nieważność.

Odnosząc się do zarzutu pozorności umowy, należy wskazać, że zgodnie z art. 83 § 1 k.c. oświadczenie woli jest złożone dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutku prawnego wynikającego z umowy, który zawierają. Strony dokonujące symulowanej czynności prawnej próbują wywołać wobec osób trzecich przeświadczenie, że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych, objętych treścią ich oświadczeń woli. Między stronami musi istnieć porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych. W przedmiotowej sprawie nie można uznać, że strony przedmiotowej umowy cesji nie zmierzały do wywołania przez nią skutków prawnych w postaci przejścia wierzytelności na powoda, skoro przystąpiły do wykonania tej umowy zgodnie z jej treścią. Cedent zawiadomił dłużnika przelanej wierzytelności i przedstawił kopię tego zawiadomienia cesjonariuszowi oraz wydał wszelkie dokumenty potrzebne do skutecznego przeniesienia prawa własności bankowych papierów wartościowych. Ponadto z umowy cesji wynika, że strony umowy zaciągały względem siebie, jako osoby fizyczne, określone zobowiązania skutkujące obciążeniem ich majątków osobistych, po to by zabezpieczyć interesy i majątki spółek, w które byli zaangażowani.

Pozwany podniósł także zarzut nieważności umowy w oparciu o art. 58 k.c., ze względu na sprzeczność z prawem i zasadami współżycia społecznego, gdyż została dokonana w celu uszczuplenia należności podatkowych cedenta, z pełną świadomością po stronie cesjonariusza. Z argumentacji podniesionej przez pozwanego wynika, że w wyniku zawartej umowy cesji nastąpiło pokrzywdzenie wierzyciela – Naczelnika Urzędu Skarbowego W.. Nawet jeżeli przyjmiemy ten argument za słuszny, to nie ma podstaw, aby przyjąć, że pozwany jest uprawniony do reprezentowania interesów wierzyciela – organu egzekucyjnego, który jeśli zachodziłoby ku temu przesłanki mógłby wytoczyć powództwo z art. 59 k.c. lub 527 k.c. Należy w tym miejscu przywołać orzeczenie Sądu Najwyższego z 24 lipca 2009r. (II CSK 124/09, LEX nr 530619), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że „przesłanką uznania czynności prawnej za nieważną jest, stosownie do art. 58 § 2 k.c. sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, nie zaś to, czy poprzez fakt dokonania takiej czynności pokrzywdzony traci możliwość zaspokojenia swojego roszczenia. Przepisy art. 58 § 2 k.c. i art. 59 k.c. nie są tożsame, brak też ustawowych podstaw, aby pojęcie „zasady współżycia społecznego” z art. 58 § 2 k.c. wypełniać treścią zawartą w art. 59 k.c., inaczej bowiem art. 59 k.c. byłby zbędny.” Podobne rozumowanie odnosi się do art. 527 k.c. Ponadto dodać należy, że sprzeczność z prawem lub zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 k.c., dotyczy treści czynności prawnej, a nie motywów jej podjęcia. Orzecznictwo dopuszcza tzw. „optymalizację podatkową”- brak bowiem explicite normy nakazującej dążenia do płacenia większych obciążeń podatkowych. Brak również normy, która sprowadzałaby się do zakazu dokonywania obrotu prawami majątkowymi, które mogłyby być potencjalnie zajęte na poczet zabezpieczenia zobowiązań podatkowych. W konsekwencji skutecznej umowy cesji i poinformowania dłużnika we właściwym terminie, nastąpiło powstanie relacji dłużnik – wierzyciel między pozwanym a powodem. Za bezskuteczny należy zatem uznać zarzut pozwanego, że między Skarbem Państwa - Naczelnikiem

Urzędu Skarbowego W.a cedentem istniała wierzytelność pieniężna z tytułu zobowiązań podatkowych. To, czy wypłata na rzecz Skarbu Państwa nastąpiła jest nierelevantne dla istniejącego zobowiązania, które (co niesporne między stronami procesu) w dochodzonej części nie zostało wykonane.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.